

83 výletov, ktoré musíte zažiť

Overené
na vlastnej koži
redakciou
magazínu

~čítané~
SLOVENSKO

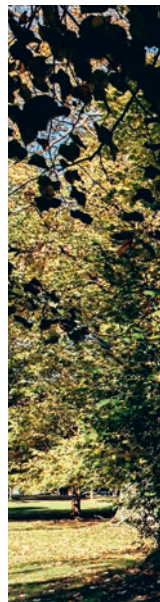
Objavujeme
STŘEDNĚ
Slovensko

83 výletov, ktoré musíte zažiť

Objavujeme STŘEDNĚ Slovensko

Zostavila
Simona Hricišinová

~čarouné~
SLOVENSKO

Vydalo vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s.

Copyright MAFRA Slovakia, a. s., 2025

Autori textov: Simona Hricišinová, Veronika Nichta Mráziková,
Róberta Karpinská, Katarína Abeille, Richard Filipko, Juraj Červenka,
Soňa Košíková, Juraj Kapusta, Zoja Kyrmezer

Zodpovedná redaktorka: Monika Francisci

Dizajn a grafická úprava: Martina Buzinkayová

Jazyková úprava: Dominika Javorová

Úprava fotografií: Anton Záhradník

Autori foto: Miroslava Spodniaková, Peter Mayer, Juraj Červenka, Juraj Kapusta,
Richard Filipko, Zoja Kyrmezer, Pavol Funtál, Marek Harman, Petr Horálek, Peter
Kováč, Veronika Krpelanová, Pavol Hlodák, Peter Korček, archív Petra Fridricha,
Gabriela Teplická, Anna Kucharčíková, Pavol Staník, archív Miroslava Eliáša,
archív Kysuckého múzea, archív Vladimíra Valla, Marián Béreš, archív Andreja
Hrnčiara, archív KST Vrútky, TASR, Shutterstock, Dreamstime

Foto na obálke: Shutterstock

Tlač: Finidr, s. r. o.

MAFRA Slovakia

Prvé vydanie

ISBN 978-80-8254-132-1

83 výletov, ktoré musíte zažiť

Objavujeme STŘEDNÉ Slovensko

Overené
na vlastnej koži
redakciou
magazínu

~čarouné~
SLOVENSKO

~čarouné~
SLOVENSKO

OBSAH

Banskobystrický kraj	12
Kalvária Horná Roveň	14
Park tmavej oblohy	18
Kremnická mincovňa	20
Zveropark	24
Rozhladňa Háj	26
Kráľova hoľa	28
Čiernohronska železnica	30
Kôrová kaplnka	34
Pohyblivý betlehem	36
Mýto pod Ďumbierom	38
Sysľovisko na Muráni	42
Hrad Šomoška	44
Slovenské múzeum máp	46
Synagóga v Lučenci	48
Prírodná pamiatka Kalamárka	50
Múzeum masiek	54
Planetárium Maximiliána Hella	56
Banícky náučný chodník	58
Rotunda v Šiveticiach	60
Rozhladňa nad Dúbravicou	64
Chmarošský a Telgártsky viadukt	66
Kostol sv. Františka Assiského	70
Splav Ipl'a	72
Špania Dolina	76
Klopačka v Hodruši-Hámroch	78
Hrad Revište	80
Thurzo – Fugger zážitková expozícia	84
Prvé slovenské gymnázium	88
Hrad Modrý Kameň	90
Vodný hrad Hronsek	92
Arborétum Borová hora	94
Hrad Ľupča	96
Zvernica Teplý Vrch	98
Pustý hrad	100
Fabkovie domček	102
Vrch Zvolen	104
Kaštieľ Svätý Anton	106
Po stopách Andreja Sládkoviča	108
Sobášny palác	110
Artikulárny kostol v Hronseku	112

Žilinský kraj	116	Oravský hlinený betlehem	206
Slovenský orloj	118	Múzeum dopravy	208
Veľký Choč	120	Hrad Lietava	210
Múzeum oravskej dediny	122		
Park Mini Slovensko	124		
Stanišovská jaskyňa	125		
Múzeum kávy	126		
Starý kostol v Zázrivej	127		
Vrch Bystrá	128		
Oravský hrad	130		
Obec Čičmany	134		
Brestovská jaskyňa	136		
Detvianske kríže	138		
Archeoskanzen Havránok	142		
Jánska kaďa	144		
Znievsky hrad	146		
Hrad Sklabiňa	148		
Slanický ostrov umenia	152		
Rozprávkový les	154		
Vrch Vyšehrad	156		
Františkova huta	158		
Lesná úvratová železnica	160		
Žiarska chata	162		
Megahojdačka a megalavička	164		
Rodinný park Zookontakt	166		
Ďumbier a Chopok	168		
Lúčanský vodopád	172		
Chata na Grúni	174		
Chata pod Chlebom	176		
Múzeum slovenskej dediny	178		
Chata Kľačianska Magura	180		
Vrch L'adonhora	182		
Burianova veža	184		
Hrad Strečno	186		
Vrch Kozí chrbát	190		
Váh na pltiach	192		
Roháčske plesá	194		
Vrch Straník	196		
Ropný prameň v Korní	198		
Budatínsky hrad	200		
Babia hora	204		

V srdci Slovenska

Stredné Slovensko si zamilujete – nielen pre jeho hory, doliny, mestá a čarovné dedinky, ale aj pre množstvo miest, ktoré dokážu prekvapiť, nadchnúť a zabaviť. Práve do týchto zákutí sme sa za posledné roky pravidelne vyberali s kolegami z redakcie nášho časopisu Čarovné Slovensko, vždy s chuťou objavovať a so záujmom porozumieť príbehom, ktoré tieto miesta rozprávajú.

Táto knižka je výberom toho najlepšieho, čo sme počas našich výprav v Banskobystrickom a Žilinskom kraji videli, zažili a precítili. Nejde o suchý zoznam známych cieľov. Každý jeden tip v sebe nesie malú spomienku – na rozhovor so sprievodkyňou v múzeu, na výhľad, ktorý nám vyrazil dych, alebo na miesto, kde sme si v tichu len tak sadli a boli. Čo je dôležité, každý jeden výlet máme odžitý na vlastnej koži.

Nájdete tu všetko – túry pre tých, čo milujú hory, sakrálné pamiatky pre pokoj v duši, múzeá plné zaujímavostí, no najmä miesta pre deti aj dospelých, ktoré zanechajú zážitok. Je tu 83 výletov, ktoré vás zavedú na známe aj menej známe miesta stredného Slovenska. Pozývame vás teda na cestu po krásach, príbehoch a pokladoch srdca Slovenska. Veríme, že vás naše zážitky inšpirujú k vlastným a že vám táto knižka bude tým najlepším partákom pri ich plánovaní.

Príjemné objavovanie za celý kolektív autorov praje Simona Hricišinová

Banskobystrický kraj

Je najväčším krajom na Slovensku, rozprestiera sa na ploche 9454 km². Nachádza sa v južnej časti stredného Slovenska, pričom na juhu hraničí s Maďarskom.

Kraj má pestrú prírodnú scenériu – od horských masívov Nízkych Tatier, Veľkej Fatry či Muránskej planiny až po mierne zvlnené nížiny Juhoslovenskej kotliny. Príroda sa v Banskobystrickom kraji poriadne vybláznila. Najnižší bod kraja je 124 m n. m. (Ipel'ské predmostie), najvyšší 2046 m n. m. (Ďumbier, najvyšší vrch Nízkych Tatier). Územím pretekajú rieky Hron, Ipel' a Slaná.

Región má bohatú banícku históriu – ložiská zlata, striebra a medi sa od 13. storočia ťažili najmä v Kremnici, Banskej Štiavnici a Banskej Bystrici. Dnes je ťažba kovov v útlme, no stále sa tu nachádzajú významné ložiská nekovových surovín. Na územie kraja zasahujú štyri národné parky – Nízke Tatry, Slovenský raj, Muránska planina a Veľká Fatra, okrem nich sa tu nachádzajú štyri chránené krajinné oblasti. Administratívne sa kraj delí na 13 okresov: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen, Žarnovica a Ziar nad Hronom.

Kalvária *Horná Roveň*

Obec: Štiavnické Bane
Okres: Banská Štiavnica
Kategória: Sakrálna pamiatka

Horná Roveň sa rozprestiera na severovýchodnom okraji obce Štiavnické Bane, na úpätí vrchu Tanád. Nachádza sa tu zaujímavá, stará kalvária, ktorá bola postavená pred takmer 300 rokmi. K samotnej kalvárii sa viaže len nejasný historický odkaz. Predpokladá sa, že skôr ako sa na kopci objavili jednotlivé zastavenia, stáli tu tri drevené kríže s plechovými maľovanými figúrami Ježiša a lotrov. Kopec bol pôvodne nezalesnený. Vysadením lipovej aleje a osadením zastavení vznikla zaujímavá, odvsadial' viditeľná dominanta s jasným pútnickým odkazom. Prakticky to však znamená, že na tejto kalvárii nenájdete klasických 14 zastavení, ale prechádzate sa po siedmich bolestiach Panny Márie. Celú kalváriu tvorí šesť kamenných tabúl s reliéfmi a siedmym zastavením je výjav samotného ukrižovania. Drevené kríže na vrchole kalvárie doplnili kamenné sochy (Mária a sv. Ján) takmer v životnej veľkosti. Pod Ježišovým krížom nájdete plechovú sochu Márie Magdalény.

Vedeli ste? Slovensko je krajinou s pozoruhodným počtom kalvárií – krížových ciest. Nájdete ich po krajine rozmiestnených viac ako 200 a pripomínajú utrpenie a smrť Ježiša.

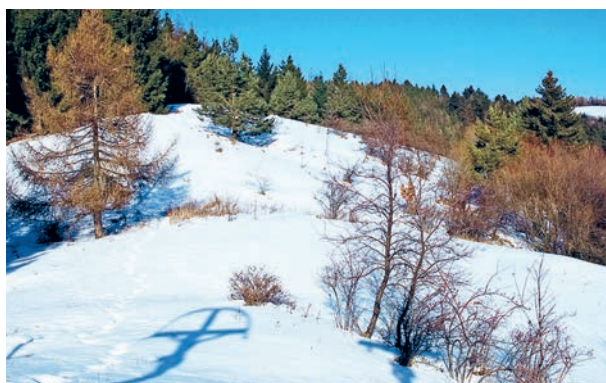

Kopce nad Štiavnicou

Kameňosochárske práce hornorovnianskej kalvárie sú podľa umeleckého sochárskeho „rukopisu“ prisudzované majstrovi Dionýzovi Stanettimu, alebo aspoň jeho dielni. Na miesto sa dostanete priamo z Hornej Rovne, zaparkovať sa dá takmer pri kalvárii. Ak máte radi dlhšie prechádzky, ale náročný terén, vyberte sa do Hornej Rovne priamo z Banskej Štiavnice, od jazera Klinger. Môžete zvoliť cestu po označených náučných chodníkoch. Kopce nad Štiavnicou sú pretkané lesnými cestami, takže sa po nich dá túlať celé dni.

Kamenná tabuľa s reliéfom.

Tip: Zaujímavé objekty v Hornej Rovni sú tiež Kostol sv. Jána Krstiteľa a stará požiarňa zbrojnica.

Park *tmavej* oblohy

Obec: Dolný Harmanec
Okres: Banská Bystrica
Kategória: Zázitok

Vedeli ste? Na Slovensku máme tri parky tmavej oblohy. Najstarší sa nachádza v pohorí Poloniny, ďalší vo Veľkej Fatre a tretí nájdete v Beskydskej oblasti, vznikol vďaka česko-slovenskej spolupráci.

V okolí Kráľovej studne sa nachádza jedinečné chránené územie – Park tmavej oblohy Veľká Fatra. Je to v poradí 76. park tmavej oblohy na svete, 30. v Európe a tretí na Slovensku. Má 325 hektárov a vo výške 1 300 m n. m. sa nad vami rozprestiera nebo s minimálnym svetelným znečistením. Špecifikom tohto miesta je, že hoci sa nachádza blízko veľkých miest ako Zvolen, Banská Bystrica či Martin, svetelné znečistenie je nízke aj vďaka vyššej nadmorskej výške. Jedinou stavbou je Horský hotel Kráľova studňa, ktorý bol postavený v roku 1951. V Československu bol najvyššie položeným hotelom, predbehol aj niektoré tatranské hotely. Momentálne je najvyššie položeným v stredoslovenskom regióne.

Bez ďalekohľadu

K vzniku Parku tmavej oblohy prispel majiteľ hotela Kráľova studňa Dušan Kováč. Hotel ponúka víkendové pobyty s pozorovaním oblohy. V Parku tmavej oblohy Veľká Fatra je nočná obloha mimoriadne kvalitná. Aj bez ďalekohľadu tu môžete vidieť okolo 2 000 hviezd a napríklad aj Veľkú galaxiu v Andromede, najvzdialenejší objekt vo vesmíre viditeľný bez ďalekohľadu. Jej vzdialenosť je dva a pol milióna svetelných rokov.

Tip: Len 20 minút od hotela sa nachádza pamätník Slovenského národného povstania. V blízkosti nájdete aj bunker.

Aj bez ďalekohľadu tu môžete vidieť okolo 2 000 hviezd.

